

דַּרְשֵׁתִי קַרְבַּתְךָ

על פי שיעורו של הרב איתן כהן שליט"א • השיעור נמסר בבית הכנסת פרי מגדים, צפת ת"ו • במוצ"ש פרשת וירא, תשפ"ו

עוד סנטימטר אחד של שלום בית!

"ויאמרו לו איה שרה אשתך ויאמר הנה באוהל".

אומר רש"י: ידעו מלאכי השרת היכן שרה נמצאת, אז למה שאלו "איה שרה אשתך?" כדי לחבבה על בעלה, להגיד לו שצנועה היא. זה סיפור ראשון שהיה.

סיפור שני שהיה – פעם ראשונה שאלוקים כביכול 'משקר'. אלוקים משקר ואומר ששרה אמנו אמרה ש'היא' זקנה. למה? כיוון שאם אלוקים היה אומר ששרה אמנו אמרה ש"אדוני זקן", מי יודע מה יכול להיות? לכן בורא עולם שיקר. אפילו שחותרו אמת, הוא שיקר כדי להשכין שלום בין אברהם לבין שרה אמנו. פלא פלאים!

עכשיו אני רוצה לברך אתכם, אבל יש תנאי לברכה, אני רוצה לברך אתכם שתזכו בעזרת השם להגיע לגיל 100, בריאים, אבל בתנאי שכשתיכנסו לבית הכנסת יגידו "הזקן הגיע". רוצים או לא רוצים? בטח רוצים, מה השאלה? אתה ילד? לא! אתה זקן בגיל 100, בטח רוצים, מה השאלה?

אז אני לא מבין – אם אלוקים היה אומר לאברהם אבינו שאשתו אמרה שבעלה זקן – מה היה קורה?! הרי הוא באמת זקן בגיל 100. ובכל אופן בורא עולם היה צריך לשקר.

למה לשקר? כדי שאברהם אבינו לא יגיד "ראית? מאחורי הגב מלכלכת עליי! מאחורי הגב אומרת עליי שאני זקן!", זה כל הבעיה.

הלוואי עלינו שייגידו לנו שאנחנו זקנים. אף על פי כן, אצל בורא עולם היה איזה משהו, נקודה שבנוודה, שלא יהיה איזה משהו בשלום בית.

סימן שאין לנו שום הבנה בעוד סנטימטר אחד של שלום בית – לנו נראה כאילו טוב, עוד סנטימטר אחד, זה לא רציני, עזוב אותך – רק אם יהיה איזה מהפך שלם – זה שווה! אבל סנטימטר אחד? עזוב, זה כלום.

ופה תראה, בורא עולם שינה מפני השלום, רק כדי שיישאר טיפה מן הטיפה אצל אברהם אבינו, לחבבה על בעלה.

אפילו שהמדרש רבה כותב ששרה אמנו, כל עוד שיצחק לא נולד, הייתה בפני אברהם כמו כלה בשעת חופתה. אתה יודע איזה אהבה ביניהם הייתה? איזה עוצמה של אהבה היה בין אברהם לבין שרה! לא משהו שאתה יודע שבשגרה – לא בשגרה. כמו כלה בשעת חופתה! היא האהבה שיכול להיות. אף על פי כן, אם אתה יכול להוסיף עוד סנטימטר אחד – אין תיאור! אין תיאור מה זה תוספת של עוד סנטימטר אחד של שלום בית.

בשביל מה רחל רוצה ילדים?

אותו דבר רואים גם כן אצל רחל אמנו. אמרה רחל ליעקב "הבה לי בנים ואם אין מתה אנוכי". אם אין לי בנים – אני מתה! טוב, בסוף נולד לה ילד.

מה היא אמרה כשהוא נולד "ותאמר אסף אלוקים את חרפתך" (בראשית ל, כג). אומר רש"י: במה השם אסף את חרפתה? בזה שאם יעקב אבינו חזר מהשדה, אז הוא שאל אותה "תגידי לי רחל, איפה התמרים שהיו פה בארון?" מה תספר לו עכשיו? אין מה לספר. ועל זה – "אם אין מתה אנוכי!"

וכשנולד יוסף מה היא אמרה? "ברוך השם, עכשיו יהיה ביני לבין יעקב שלום". מה שלום? שאם יעקב ישאל "איפה האגוזים?" אני אגיד לו "יוסף אכל אותם".

אני לא מבין! בשביל זה את רוצה ילדים? תגידי לי, בשביל האגוזים האלה את רוצה ילדים? זה מה שמעניין אותך? זהו? זהו? רחל אמנו, "אני מתה, מתה!" על מה את מתה, על האגוזים האלו? אני לא מבין אותך!

אין לנו הבנה בעוד תוספת של מילימטר אחד, מילימטר שיש שלום בתוך הבית. אין לנו הבנה. כמה שננסה להבין – אין לנו הבנה במילימטר אחד, באגוזים, בשקדים, בדברים הפשוטים ביותר שיכולים להיות. אין לנו הבנה.

הפרשה הזאת מלמדת אותנו עד כמה כדאי להשקיע במושג הזה שנקרא שלום בתוך הבית. שלום בבית כנסת, שלום באיפה שאתה תהיה, בחברותא. המושג הזה "שלום" יקר מאוד מאוד בעיני השם.

הישועה נמצאת דוקא במקום הקושי

כמה אתם חושבים שהיה עולה לדעתכם להשקיע לפתוח בית תמחוי פתוח מארבע רוחות השמיים? מתי שאתה רוצה אתה יכול לבוא לאכול. בוקר, צהריים, ערב, לילה, חצי לילה, לפנות בוקר. מתי שאתה רוצה אתה יכול לבוא לאכול בהכשר של אברהם אבינו. איזה דבר גדול זה! בחינם.

אז אולי בשבוע הראשון פחות אוכלים. שבוע שני זה עובר מפה לפה. אחרי חודש אתה יודע מה זה? מיליונים! מיליונים! אני אומר לך להחזיק דבר כזה...

כל אחד יודע בבית שלו החשמל, המים, הגז, כל הדברים האלו זה בקטנה. אבל האוכל – הכלכלה של הבית, היא הפרנסה. אתה יודע מה זה עכשיו להחזיק אוכל? מה זה? ים! באמת ים!

אברהם אבינו מחזיק את זה, נותן לאנשים לאכול בשפע גדול, ולא מבקש שום תמורה על זה. התורה כותבת את זה בראשי תיבות. בראשי תיבות! "ויטע אשל" – אכילה, שתייה, לוויה, לינה. מה שתרצו זה בסדר, לא משנה. אכילה, שתייה.

במה? בראשי תיבות. מה זה ראשי תיבות? זה מיליונים! מה, מה אתה עושה ראשי תיבות? אחד פתח איזה גמ"ח כזה גדול, אתה מזכיר אותו בראשי תיבות? מה זה? אתה יכול להזכיר, תגידי "אכילה", תגידי! לא, גם את זה הוא לא אמר, אפילו 'א' הוא אמר. זה בא'. זהו, תבין לבד שזה אכילה.

בתחילת הפרשה הגיעו שלושה ערבים, שלושה אורחים הגיעו לאברהם אבינו. מה נתן להם? שלושה לשונות בחדר.

כמה עולה לשונות של חרדל? מישוהו אמר לי שלשון פרה עולה 60 שקל, נגיד טרי 150, 200 שקל. נו, כמה הכל ביחד? 600 שקל. נו, 600 שקל, לא רציני בכלל, מה אתה עושה צחוק?

600 שקל – 14 פסוקים התורה כותבת! על מה? על 600 שקל? הבה אדם משקיע פה מיליונים! מיליונים משקיע! זה ראשי תיבות. בן אדם השקיע פה 600 שקלים ומה אתה כותב עליו? לא ראשי תיבות – 14 פסוקים!

לא יכול להיות, איי איי איי... התורה באה ללמד אותנו פה יסוד גדול. אתה יודע איפה אני שם את האור בחיים שלך? אתה יודע איפה? איפה בורא עולם מסריט את החיים שלך? רק איפה שיש קושי. איפה שלא מסתדר לך, איפה שלא הולך – שם בורא עולם מסריט אותך.

איפה שהכל זורם ואתה מגיע לכולל ויש לך חשק ללמוד ואתה לומד ארבע שעות עם איזה חשק – הכל שם זה ראשי תיבות. הם מזכירים את זה בראשי תיבות.

אבל יום אחד שאתה מגיע "אין לי חשק ללמוד, עזוב, גם בבית שלא תדע.. באתי ללמוד". נו, כמה למדת? 10 דקות. מה נראה לך שעדיף זרוק לפח? איך אנחנו אומרים? עדיף שלא היית בא בכלל. 10 דקות? על מה? למה באת בכלל?

ואתה לא יודע שה-10 דקות האלו בורא עולם שם עליהם את כל האור!

אברהם אבינו באמת נתן מיליונים, אבל כשהכל היה נחמד, שהכל זרם, הכל נפלא. בורא עולם אומר "אה, זה?" בורא עולם אומר ראשי תיבות.

אבל איפה שיש לך קושי – עשה ברית מילה ודמו מטפסף, כתוב היה מטפסף, והיה כחום היום, איזה חום, איזה חום, ואיזה צער, צער גדול, והוא חולה – אה, ככה? פה! פה זה 14 פסוקים! פה טמון כל האור שיש אצל אברהם אבינו.

אבל זה לא נגמר בזה. הבאתי פה מדרש רבה. כותב המדרש רבה מה אברהם אבינו זכה באותם הרגעים שהוא התאמץ להכניס את שלושת האורחים האלו.

ההשפעה של "יוקח נא מעט מים"

אני קורא לכם את הלשון בבראשית רבה (מח, ז): רבי אלעזר בשם רבי סמאי אמר: אמר הקדוש ברוך הוא לאברהם אבינו, אתה אמרת "יוקח נא מעט מים" – חייך שאני פורע לבניך גם במדבר, גם ביישוב, גם לעתיד לבוא. במדבר – "אז ישיר ישראל את השירה הזאת עלי באר ענו לה". בארץ כנען – "ארץ נחלי מים עיינות ותהומות יוצאים בבקעה ובהר". לעתיד לבוא – "ביום ההוא יצאו מים חיים מירושלים".

על המים שאמרת "יוקח נא מעט מים" – כל באר מרים שהיה במדבר, היסוד שלו הגיע מאברהם אבינו!

אתה אמרת "ורחצו רגליכם" – חייך שאני פורע לבניך במדבר, ביישוב ולעתיד לבוא. במדבר – "ורחצתך במים". ביישוב – "ורחצו". לעתיד לבוא – "אם רחץ השם מצואת בנות ציון".

כל יום הכיפורים זכינו בזכות מה שאברהם אבינו אמר "ורחצו רגליכם"!

אתה אמרת "והשענו תחת העץ" – חייך שאני פורע לבניך במדבר, ביישוב, לעתיד לבוא. במדבר – "פרש ענן למסך". בארץ – "בסוכות תשבו שבעת ימים". ולעתיד לבוא – "וסוכה תהיה לצל יומם מחורב".

אתה אמרת "ואקחה פת לחם" – חייך שאני פורע לבניך. "ויאמר השם אל משה הנני ממטיר לכם לחם מן השמיים", וכולי וכולי.

כל מה שאברהם אבינו עשה באותו רגע זה היה נראה לך כלום. יום כיפורים? חג סוכות? גם סוכות? גם יום מתן תורה שאנחנו קוראים את זה בתיקון של חג שבועות?

"באותה שעה ביקשו מלאכי השרת לפגוע במשה רבנו. עשה הקדוש ברוך הוא קלסתר פניו של משה דומה לאברהם. אמר להם הקדוש ברוך הוא: אין אתם מתביישים ממנו? לא זהו שירדתם אצלו ואכלתם בתוך ביתו? אמר הקדוש ברוך הוא למשה: לא ניתנה לך תורה אלא בזכות אברהם. שנאמר 'לקחת מתנות באדם', ואין אדם האמור כאן אלא אברהם אבינו, שנאמר 'האדם הגדול בענקים'".

יוצא שמתן תורה, חג סוכות, יום כיפורים – כל זה איפה טמון? איפה היסוד שלו היה? בזמנים האלו שאתה ראתה את אברהם אבינו מתאמץ על המצווה של הכנסת

